

Karel Anton Fonteijn is geboren in Den Haag op 12 december 1925. Karel was de zoon van vertegenwoordiger Benjamin Fonteijn (Den Haag, 23-11-1886) en Carolina Fonteijn-Alter (Den Haag, 31-7-1893), twee conservatieve en gezagsgetrouwe mensen.

In 1932 werd in Den Haag het initiatief genomen om binnen de joodse Vereniging Toneel Ontspanning Philantropie (T.O.P.) een Scoutinggroep op te richten. In januari 1933 werd de groep formeel geïnstalleerd als T.O.P.-groep (groep 28) binnen het district Den Haag van de NPV. Van de groep waren zowel jongens (welpen, padvinders en voortrekkers) als meisjes (meisjesgezellen) lid. De groep was actief in het district, deed mee aan districtswedstrijden en kreeg op een gegeven moment de beschikking over een eigen kampeerterrein. Leo Polak werd hopman en zou dit tot het verbod op Scouting in 1941 blijven. Zijn zus To was enige tijd Akela. In 1936 werd een de Koning David Stam opgericht onder leiding van Oubaas Gompers. De Jamboree van 1937 was een hoogtepunt in de geschiedenis van de T.O.P.-groep. In totaal namen 48 leden deel aan dit evenement (24 verkenners met twee leiders; drie voortrekkers met één leider en veertien welpen met vier leid(st)ers). De T.O.P.-groep kreeg de zorg voor het foerageren van de Joodse groepen in het kamp. De meisjesgezellen stopten dat jaar na het vertrek van Maut van Lier door gebrek aan leiding.

Op initiatief van de T.O.P.-groep vond op 21 mei 1939 in Den Haag een conferentie plaats van leiders van Joodse padvindergroepen. Deze bijeenkomst, onder leiding van hopman Polak, had ten doel: het contact leggen tussen Joodse padvindersleiders in Nederland, het bevorderen van oprichting van meer Joodse groepen en het bewaren en handhaven van de Joodse traditie in deze groepen. Er was veel contact met andere joodse groepen in Nederland. In Ha'amoed; de Vuurzuil; veertien daagsch orgaan voor Joodsch Den Haag staan regelmatig verslagen van hun activiteiten. In 1939 werd het initiatief genomen voor een nieuwe meisjesgroep, maar door de regels van de NPG, kon dit niet als onderafdeling van een culturele vereniging. Er werd daarom een aparte groep opgericht: ISPA (Israelietische Padvindsters). De T.O.P. groep nam haar intrek in een nieuw clubhuis. De T.O.P. groep stopte, net als andere scoutinggroepen, met haar activiteiten door het verbod op Scouting door de bezetter in 1941. Veel leden van de groep overleefden de oorlog en de Jodenvervolgning niet.

Karel werd in 1936 lid van de welpen van deze groep. Hij zat in nest Rood en werd daar in 1938 gids. Hij woonde met zijn ouders begin 1942 in de Haagse Bosschestraat 112.

Karel was eigenzinniger dan zijn volgzame ouders. Op 18 augustus 1942 viel er een oproep voor hem in de bus; hij moest zich melden in kamp Westerbork. Tot verbazing van zijn ouders weigerde hij. Hij kondigde aan onder te duiken. Karel dook in 1942 zo'n twee weken onder bij een tekenleraar in Dordrecht. Van hier ging hij, via Den Haag, naar Zaandijk. Hij verbleef de rest van de oorlog op verschillende onderduikadressen.

In de tussentijd, op 3 december 1942, hadden ook zijn ouders een oproep ontvangen om zich in kamp Westerbork te melden. Karel: "Zij zijn gegaan. Zij waren netjes, ze wilden zich aan de wet houden. Een waarschuwing van zijn tante Daatje om onder te duiken werd in de wind geslagen. Op 7 september 1943 werden ze per goederentrein naar Auschwitz vervoerd en daar drie dagen later vermoord.

Na de oorlog begon Karel Fonteijn een opleiding in Amsterdam. Op 6 maart 1947 vertrok hij als dienstplichtig soldaat met de 'Van Oldenbarneveldt' naar Nederlands-Indië. Daar hield hij zich drie jaar lang vooral bezig met het repareren van voertuigen. Nadien werkte hij achtereenvolgens in Nederland, Argentinië, opnieuw Nederland en Colombia. In de jaren zestig keerde hij definitief terug naar Nederland en vestigde zich in Dordrecht, de enige plaats waar hij nog enkele familieleden had.

Meer informatie

[T.O.P.-groep, een Joodse padvindergroep in Den Haag \(1932-1941, 1945- ca. 1950\) – Joods Erfgoed Den Haag](#)
[Joods Historisch Museum \(jck.nl\)](#)
[Fonteijn \(Karel\) - Joods Monument Zaanstreek](#)

